

A szabadság hét színe

A szabadság HÉT SZÍNE

Budapest, 2017

TARTALOM

Szerkesztette

Szabóné Mátrai Marianna

Szabó Lajos

A kiadvány a Déli Evangélikus Egyházkerület támogatásával jelent meg.

A kötet fotóanyagát Kiss Tamás szerkesztette.

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes írásbeli engedélyéhez van kötve.

© Luther Kiadó, 2017

Fotók © Bakay Péter, 2017 © Boros Károlyné, 2017 © Csányi Mónika, 2017

© Daróczi Csaba, 2017 © Demeter Debóra, 2017 © Horváth István, 2017

© Jó András, 2017 © Kiss Tamás, 2017 © Kozák Albert, 2017 © Kucsera Jenő, 2017

© Martossy Nóra, 2017 © Nagy Krisztina, 2017 © Németh Dávid, 2017

© Ollé Róbert, 2017 © Rempert Richárd, 2017 © Román Péter, 2017

© Schaller Bernadett, 2017 © Stermeczki András, 2017

© Stermeczki Andrásné, 2017

Ajánlás / 7

Ötszáz éve modern / 8

A HIVATÁS SZÍNEI

Marci egész nap dolgozik / 13

A munka istentisztelet / 15

Sok muzáj közt / 17

Munkatársakkal / 19

Minek tekintsem...? / 21

Fenn a tetőn / 23

Áldások munka közben / 25

A CSALÁD SZÍNEI

Szabadon – otthon / 29

Luther gazdagsága / 31

Családjáték / 33

Legjobb a világon / 35

Derűs szívvel öregedni / 37

Egyensúlytalálás / 39

Bántalmazottakért / 41

Áldás a családra / 43

AZ IGE SZÍNEI

Energiaforrás / 46

Luther egy hadifogoly-
táborban / 48

Az én Bibliám / 50

Mért is járok templomba...? / 52

Az igehirdető dolgozószobája / 54

Az igehallgató imádsága / 56

Áldás az elhívott igehirdetőkre
két tételben / 58

A ZENE SZÍNEI

Extrém élmény szabadságról
és éneklésről / 62

Luther és a koko dzsámbó / 64

Énekünk és a jéghegyek / 66

Így lettem éneklő ember / 68

Bátorítás azoknak, akiknek
nincs jó énekhangjuk / 70

Apáink énekei / 72

Áldó hangok / 74

A FELELŐS DÖNTÉS SZÍNEI

Saját szárnyakon / 79

Tényleg nem tehetett mást? / 81

A többség ellenében / 83

Bátorság / 85

Aki mindig mellém ül / 87

Imádság felelős döntésért / 89

Áldás döntéshozókra / 91

A KÖZÖSSÉG SZÍNEI

Egy szívvel, egy lélekkel –
a keresztény közösségben / 95

Miért más? / 97

És ha én visszahúzódom vagyok? / 99

Szakítópróbák / 101

A könyörgés ereje / 103

Sokszólamú imádság / 105

Áldás a gyülekezetre / 107

A JÁTÉK ÉS

A VIDÁMSÁG SZÍNEI

Az öröm napja / 110

Sola gratia / 112

Tudsz-e játszani? / 114

Isten veled nevet / 116

Most / 118

Játszópartnerek imádsága / 120

Áldások pályán lévőknek / 122

Vajon milyen színű lehet a szabadság? Talán akad, aki erre a kérdésre a számára szimpatikus politikai irányzat színével válaszolna: a szabadság zöld, a szabadság kék, a szabadság piros, a szabadság narancsszínű... Erősen nemzeti érzelműek szerint a szabadság piros-fehér-zöld... Vagy egyszerűen csak sokszínű?

Meditációs kötetünk címében megkockáztatjuk a precízebb választ: a szabadság ajándéka legalább hétszínű! Felfedezhetjük hivatásunkban, családjunkban, Isten igéjében, énekekben és zenében, felelős döntéshozatalban, közösségben, játékban és vidámságban. A szabadság hétszínű, akárcsak a szívárvány, amely Isten hűségének szövetségének jeleként ragyogott fel Nóénak és családjának. A szabadság forrása, akárcsak a szívárványé, nem más, mint a nap fénye. Ahogy énekekben is bizonyosságot teszünk róla: „Ő a fény, mi színei...”

Ahogy immár ötszáz esztendeje tapasztaljuk és énekeljük: „Új világosság jelenék, / Ó tévelygés csendesedék, / Isten igéje jelenék, / Újonnan nekünk adaték. // Evangélium erejét, / Krisztus áldott szent igéjét, / Atyaisten nagy jókedvét, / Megmutatá ő erejét.”

Amit ez a kissé archaikus stílusú, ősi himnusz hirdet, arról szól valójában ez a színes kötet a 21. század nyelvén, lelkészeink, hitoktatóink, gyülekezeti tagjaink gondolataival, az egyházkerületi fotópályázatra érkezett képek segítségével.

Immár fél évezrede, hogy a reformátorok, Luther Mártonnal az élen, újra felfedezték a szabadító Jézus Krisztusban nekünk ajándékozott szabadság színgazdagságát.

Hálás vagyok az írók és a képek alkotóinak, a kötet szerkesztőinek és a Luther Kiadónak, hogy reménység szerint sokakkal megoszthatjuk ennek a Jézus Krisztusban kapott szabadságnak a zamatos jó ízét.

Erről énekel Dávid is, aki Hajdók János költői zsoltárfordítása szerint így biztat minket: „Ízleljétek, lássátok: aszúbor az Isten, boldog ember, ki hozzá tud szaladni.” (Zsolt 34,9)

Ízleljük, kortyolgassuk a zamatos sorokat és képeket! Derítsen jókedvre minket szabadító és megtartó Urunk!

AJÁNLÁS

Gáncs Péter
püspök

ÖTSZÁZ ÉVE MODERN

Egész évben ünnepeljük. Ez egy ilyen év. Jubileumi. Összejöveleteket tartunk, konferenciákat, gálákat, tudományos tanácskozásokat. Dalt írunk, filmet készítünk, szobrot emelünk, könyvet írunk. Biztos lesz kitűző, plakát, molinó és reklám, sőt tán kitüntetés is. Iskolások fognak vetélkedni: Ki tud többet Luther Mártonról?

Mivel álljak be a sorba? Nem is egyszerű kérdés.

A Déli Evangélikus Egyházkerület végül egy képeskönyv mellett döntött. Egy közös képeskönyv mellett. Rengeteg fényképezőgép dolgozott, lelkészek és gyülekezeti tagok törték a fejüket, friss mondani-valót fogalmaztak, írtak, javítottak.

Mert a reformáció látvány is volt – egy szabályos plakáttal kezdődött. Sokan hozzátették a maguk kincseit, nem egy magányos hős küzdött az éjszakában. Azt fedezték fel, hogy Isten igéjének üzenete friss, bármely kor bármely emberét felüdíti, új életre kelti – de el kell olvasni, meg kell érteni, a magunk számára meg kell fogalmazni.

Mi olyan témákat kínálunk ezzel a kötettel, amelyekkel kapcsolatban örömmel és csodálkozva vettük észre, hogy hiába a reformáció sarkalatos témái, azaz hiába ötszáz évesek, nekünk is égető és fontos kérdéseink. Konkrét segítséget nyújtanak mindennapjainkban, közösségeinknek szövevényes, mégis nélkülözhetetlen hálózatában, és lehetővé teszik, hogy túllássunk a mindennapi kenyér gondján, azaz legyen lelki életünk.

Hét témakörbe gyűjtöttük ezeket a régi-új témákat, és azonos felépítést adtunk minden fejezetnek. Egy ígéről szóló gondolattal kezdődik minden egység, folytatódik a témával kapcsolatos lutheri felismeréssel, majd konkrétumok következnek, végül egy-egy imádság és áldás zárja az aktuális fejezetet.

A kötet egyik szerkesztőjeként szívből kívánom, hogy minden olvasónk frissnek és megújítónak érezze a reformáció ízét, sajátjának érezze, és szívesen kóstolgassa.

*Szabóné
Mátrai Marianna
szerkesztő*

A HIVATÁS SZÍNEI

Nézem a 14 hónapos kisfiunkat. Egész nap csinál valamit. A polcról lepakolja a könyveket, utána visszarakja. Lelkesen püföli a csörgődobját, hosszú percekig keresztül tologatja a dömperét a folyosón, fel és alá, belemerül a képeskönyv-nézegetésbe, aztán amikor ezzel végeztet, egymásra pakolja az építőkockákat, és ha ledől a torony, újrakezdi. Amikor megkérdezik, mit szokott csinálni napközben a kisfiunk, mi tréfásan azt szoktuk mondani: Marci egész nap dolgozik. Olyan átéléssel és elszántsággal csinál mindent, mintha ez lenne a feladata. Arra koncentrálni, amivel éppen foglalkozik. Nem a múlttal és nem a jövővel foglalkozik, hanem jelen van a pillanatban. Mondhatnánk azt, hogy játszik, de ez több annál – ő „dolgozik”, és ráadásul nem unja meg azt, amit csinál. Minden idejét és energiáját a „munkájába” fekteti, mégsem érzi magát leterheltnek, épp ellenkezőleg: feltölti mindez.

Úgy gondolom, az első emberpár ott az Édenkertben ugyanilyen intenzitással és lelkesedéssel végezte az Istentől kapott munkáját, feladatát: a kert gondozását és művelését. A Teremtő nem büntetésként róta ki az emberre a munkát, hanem azért, hogy a feladatában kiteljesedjen és örömét lelje benne.

Ám ha a munkáról beszélünk, gyakorta valami „kötelező rosszra” gondolunk, amit szükségszerűen el kell végeznünk. Ennek az érzésnek a háttéréről azt írja a Biblia: a bűnbeesés után az Úr azzal sújtotta az embert, hogy munkája verejtékes lesz. A feladataink sokszor terhet és komoly kihívást jelentenek számunkra, de a munkák és teendők célja, hogy kibontakoztassák a bennünk lévő kincseket, amelyekkel Isten megajándékozott bennünket. Ő rajtunk keresztül is munkálkodik a világban.

MARCI EGÉSZ NAP DOLGOZIK

*„Fogta tehát az Úristen az embert, és elhelyezte az Éden kertjében, hogy művelje és őrizze azt.”
(1Móz 2,15)*

Kovács Áron

A hivatás szó gyökere a hívás, elhívás. A munkáját végző ember Istentől kapott elhívását, hivatását tölti be. Erre Isten tesz alkalmassá. Ha Istentől kapott hivatásunkat hűséggel, szorgalommal és becsülettel végezzük, akkor neki engedelmeskedünk, őt dicsőítjük, és munkánk *istentisztelet* lesz.

Luther szakított azzal a felfogással, hogy csak az egyházi munka, a szerzetesi élet Istennek tetsző szolgálat. Isten előtt minden hivatás egyaránt kedves. Mindenki álljon helyt abban a hivatásban, amelybe Isten állította. Törekedjen arra, hogy azt minél tökéletesebben betöltse, ezáltal másoknak és Istennek szolgáljon.

A MUNKA ISTEN- TISZTELET

Dorn Réka

Szívesen dolgozunk és tanulunk, végezzük tennivalóinkat, de néha holtpontra jutunk. Alig végzünk az egyik feladattal, jön a következő – és mintha sosem lenne ennek vége. Kiakasztó. Munkahelyünk, iskolánk rabszolgájának, kényszermunkásnak, mechanikusan működő gépnek érezzük ilyenkor magunkat. Ahogy a Babits-vers is írja: „Átfontak a mindennap ólmos / istrángjai. / Óh jaj! E sok muszáj közt rángani, / mint a gép karja kerekek között ráng!” *(Csak a tilos szabad már)*

Luther szerint ezért legjobb, ha minden munkánkra úgy tekintünk, hogy azok által rejtetten Isten akarja szerteszét osztogatni ajándékait. Kinek mit. Dolgozunk tehát – hogy vele Istennek alkalmat adjunk. Ez segít!

SOK MUSZÁJ KÖZT

*Magyarkuti Gyuláné
Tóth Katalin*

Társak vagyunk az életünk egyik legfontosabb területén. Mennyi időt eltöltünk együtt! Mennyi mindent tudunk egymásról! Jó, hogy egyetlen lényeges köt össze minket: a hivatásunk. Sok a közös bennünk: a cél, az érdeklődés, az erőfeszítés. Nagyszerű, ha tudunk egy irányba nézni, a lényegre összpontosítani. Nem kell magányos farkasként küzdeni a feladatainkkal, és nem kell mindent tudnunk. Az erősségeink segítik a másikat, és a gyengeségeink sem akadályozzák a sikeres megoldást. Mekkora erő van egy jó csapatban!

Jó, hogy *egyetlen* lényeges köt össze: a munkánk. Bár lehetséges, de a munkatársam alapvetően nem családtag és nem barát, aki mindig minden körülmények között elfogad, szeret és megbocsát. Előfordulhatnak konfliktusok, nehézségek, kritikák is. Ez így van jól, mert a testvéri szeretetben, az önismeretben és akár a kereszthordozásban is így fejlődhetünk. A munkában társam megszabadít az önzéstől, és megajándékoz a felelősség hordozásának erejével. Szükségem van rá, ahogyan József Attila írta:

„Hiába fürösztd önmagadban,
Csak másban moshatod meg arcodat.”

MUNKA- TÁRSAKKAL

*Péterné
Benedek Ágnes*

Luther asztali beszélgetéseiben a munkáról is szó esik. „A mindennapi munka becsületes és szorgalmas végzése Isten dicsőítésének legfőbb eszköze. Ha az ember dolgozik, voltaképpen Istennek engedelmeskedik, és ilyen szempontból a munka is istentisztelet. A hétköznapi életben mutatott hűséges helytállás lesz a próbája, mutatója az Istennel való belső kapcsolatunknak.”

Hogyan gondolok a napi munkára? Önmegvalósítás? Pénzkereset? Kötelesség? Hogyan indulok neki a hétköznapiakban? Félelemmel? Rutinszerűen? Hogyan fogadom a napi feladatokat? Kihívásként? Teherként? Versenyfeladatot látok bennük? Önmagukban vagy nagyobb folyamatok részeként közelítem meg?

A lelkiismeretesen, hivatásként végzett munka öröm és adomány. Jóleső érzés a sikerrel befejezett tevékenység, de nem minden napom szól erről. De mindennap örülhetek annak, hogy van hely, ahol szükség van rám, ahol számít a véleményem, ahol szakmai megközelítésből fakadnak a döntések.

Köszönöm, hogy nekem ez megadatott!

MINEK TEKINTSEM...?

Keveházi Katalin

Uram, amikor föltekintek a templomtoronyra, és ott látom az alpinista ülőkéjét, amikor barlangok mélyén járva együtt kalapál a szívem a bányászok fúrójával, amikor veszélyes kanyarokat látok, és riadtan hallgatom a dudaszót egy sávváltás kapcsán, akkor imádkozom azokért, akik a veszély érintésével dolgoznak.

Adj nekik felelősséget a körülmények biztosítására, adj nekik józanságot a biztonság megerősítésére, adj nekik nyugalmat a veszély kikerülésére.

Uram, add, hogy a bibliai bátorítás – *„megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon”* – ne csupán a próbatétel kérdése, hanem a gondviselés hitvallása is lehessen!

Imádságom összeköt bennünket: imádkozókat és veszélyes munkát végzőket. Ámen.

FENN A TETŐN

Solymár Péter

Áldjon meg Isten
a munka örömével,
az órán figyelő gyermekek
csillogó szemével,
s egy jól végzett nap után
a pihenés csendjével.

Ajándékozzon meg Isten
az alázat képességével,
a mások felé is fordulni tudó figyelemmel
és az irányításhoz,
vezetéshez szükséges, Istentől való bölcsességgel.

Ajándékozzon meg Isten
értelmes munkával,
olyan feladattal, amelyet szívesen vállalsz,
olyannal, amiért hobbiként rajongsz,
és hogy el ne feledkezz soha arról,
hogy a pihenés ugyanolyan fontos.

Áldjon meg Isten
reménnyel,
a kitartás képességével;

és amikor úgy érzed,
mindent elvesztettél,
táruljon eléd
újabb lehetőség.

ÁLDÁSOK MUNKA KÖZBEN

Kerepeszki Anikó

A CSALÁD SZÍNEI

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne” – írja Tamási Áron. De mitől otthon az otthon? Mitől otthonos a családi kör? Miért érezhetjük magunkat szabadnak ott, ahol a legszorosabb személyes kötelékben élünk?

A kérdés egyáltalán nem költői, hiszen sokan nem a szabadságot tapasztalják meg a családi körben, hanem a szinte fojtogató bezártságot. Egy tizenéves számára szinte elkerülhetetlen, hogy néha azt érezze, otthon nem érti meg senki, ezért nem is szereti senki (igazán...), és nem kevés felnőtt él közöttünk, aki később is gyakran nélkülözi az otthont. Ez a tapasztalat még élesebben veti fel a kérdést: mi kell ahhoz, hogy szabadon élhessek a családi körben – otthon?

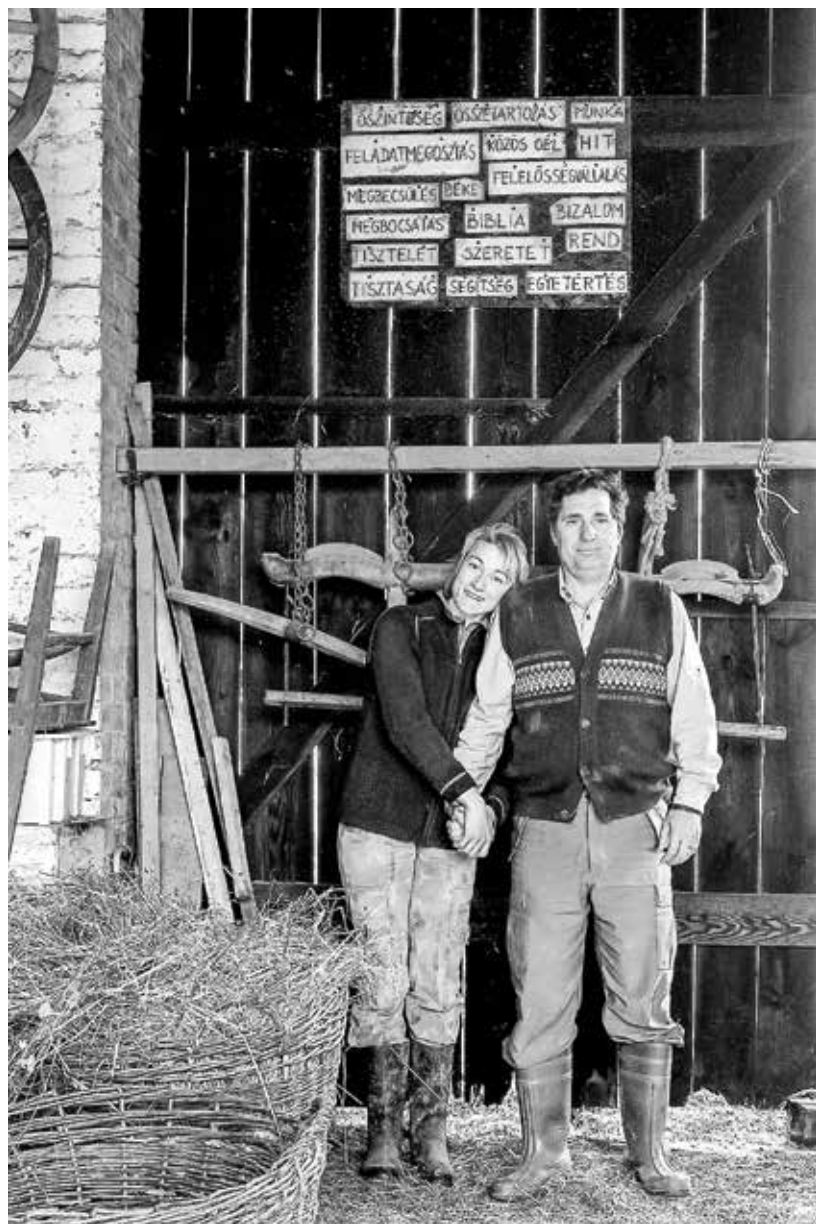
A bibliai teremtéstörténet három mondata három választ ad erre a kérdésre. Isten úgy teremtett minket a maga képére, hogy férfivá és nővé, különbözővé, de összetartozóvá teremtett minket; megáldott minket; jóként ismert meg minket (1Móz 1,27b; 28a; 31a).

Különbözőek, de összetartozóak vagyunk. Egyéniségek vagyunk a magunk különféle sajátosságaival, amelyek között a férfi és a nő különbsége csak a legelemibb változatokat jelzi, de minél közelebb megyünk minél több emberhez, annál több sokféleséget fedezünk fel – és éppen sokféleségünkben fedezhetünk fel sok-sok kapcsolópontot magunk és a másik között.

Istennek ez a teremtő szándéka magában hordozza a bűnnel szembeni győzelmek lehetőségeit is. A bűn sok tekintetben idegenné tehet bennünket egymás számára, de győztes Urunk rámutathat a másikban is, bennem is egy-egy korábban nem ismert kapcsolópontra. Ezek a kapcsolópontok a legtermészetesebben a család szoros közösségében tárulhatnak fel. Ha már hiteltelenné vált a szó, szerepet kaphatnak a tekintetek, a gesztusok; ha kiüresedtek a régi ünnepi rituálék, a helyükre állhatnak új közös élmények; ha nagyon megharagszunk egymásra a tegnap miatt, eszünkbe juthat valami a tegnapelőtt közös örömeiből. Ezt a szabadító lehetőséget áldja meg Isten a családban – és erre mondja ma is: íme, igen jó.

SZABADON – OTTHON

Csepregi András

Amikor Luther feleségül vette Bóra Katalint, nem az akkori világot akarta megbotránkoztatni. Nem is csupán az egyház korabeli rendjét kritizálta, hanem szívből jövő meggyőződését fejezte ki azzal, hogy szerzetesként, papként igent mondott a családra.

Írásában hálásan emlékezett vissza gyermekkorára: a szegénységre, a kilenc testvér szigorú, de szeretetteljes nevelésére, amelyben a vallásosság is központi helyen állt. A szülők gyermekeiket születésük után azonnal megkereszteltették, és hitben vezették.

Luther számára követendő példa volt az, amit saját családja életében megtapasztalt. Vallotta: „Isten rendelte el, hogy az ember házasságban éljen, mert erre teremtett.” A nimbscheni zárda kivételként apácáinak segítette férjet találni. Ő pedig végül a még pártában maradt Katalint vette feleségül. Ezzel „hitelesítette” a családról szóló tanítását. „Gúnyolóim száját betömtem Bóra Katalinnal” – mondta a tőle megszokott iróniával.

Neki is népes családja lett. Hat gyermekük mellett elhunyt nővére hét gyermekét is magukhoz vették, sőt még két idegen gyermeket is befogadtak. Sosem kesergett a nagy család gondjai miatt, hanem inkább ujjongva írt örömeiről: „Gazdagabb vagyok, mint az egész világ összes pópapjai... Óh, Istennek milyen nagy, gazdag és pompás áldása a házasságnak! Milyen nagy örömet kap az ember utódaiban! Hiszen ez a szülők legnagyobb öröme!”

Katalinban gondos feleségre talált, aki betegségei idején is hűségesen kitartott mellette. Ugyanakkor nagyra becsülte keménységét, szigorát. Gyakran „Herr Käthe” (Kata úr) néven emlegette. Végrendeletében is meghatározó érzékenységgel ír róla.

A *Kis és Nagy káté*ban minden családfőt arra buzdít, hogy vegye komolyan felelősségét, és szeresse, becsülje meg feleségét: mert „saját életéhez legközelebb álló kincse: hitvestársa, aki vele egy test és vér”.

„A házasság Istennek tetsző rend – írja –, a házastársak Isten helyettesei lehetnek, amikor továbbadják az életet, és gyermekeiket szeretetben nevelik Isten félelmére és ismeretére, és megadják gyermekeiknek mindazt, amire lelkileg, testileg és szellemileg szükségük van. Bizonyíték igaz ez.”

LUTHER GAZDAGSÁGA

Vető István

a család
éltet – élet
kér – tér
szeret – nevet
tart – part
terel – nevel
sír – ír
enged – szenved
néz – kéz
remél – beszél
vár – tár
együtt
Jézussal

CSALÁDJÁTÉK

*Szigethyné
Szenteczki Katalin*

„Amikor a pocakban voltam, gondoltam, hogy »kinek a pocakjában lehetek?« Azt akartam, hogy te legyél az anyukám.” (Kiss Regina Zoé, 5 éves)

Többek között az ehhez hasonló gyöngyszemek miatt sem szerettem soha, ha valaki így fogalmaz: „lemenni a gyerekek szintjére”. Meggyőződésem ugyanis, hogy a gyerekek szintjére nem lemenni kell, hanem felérni oda. Oda, ahol még a *lényegről* szólnak a mindennapok. Ahol a legfontosabb kérdések kerülnek elő a teremtett világról, a születésről, elmúlásról, Istenről, emberségről. Ha az ember sok időt tölt gyerekek között, akkor naponta kénytelen a lényegi kérdésekkel foglalkozni, és elgondolkodni eddig kész tényként kezelt dolgokról. „Hogyan ad fényt a lámpa?” „Miért nincs háza a hajléktalan bácsinak?” „Milyen nagy a világűr egy citromhoz képest?” „Hogy lehetett Jézus apukája József, ha egyszer ő Isten fia?”

Gyerekek között lenni a legjobb a világon. Jó, mert újra és újra lényegi kérdésekről gondolkodhatunk, beszélgethetünk. Létkérdésekről. Nem lehet mellébeszélni, nem lehet blöffölni. Újra kell értelmezni régen félretett, súlyos témákat, és a mélyre ásni. Magunkban, emberekkel és Istennel való kapcsolatunkban.

Gyerekekkel lenni maga az Istentől kapott szabadság. Szabadság és lehetőség arra, hogy újra a *lényeggel* foglalkozzunk.

LEGJOBB A VILÁGON

Gáncs-Kiss Tünde

Figyelem az idő-
sődő embereket. Az egyes életszaka-
szaikban hogyan viszonyulnak önma-
gukhoz, a többi emberhez, Istenhez, a
mulandóhoz és az Örökkévalóhoz.

Szabadságot kaptunk, amely áthatja
családi életünket, munkánkat. Tudjuk,
hogy vándorok vagyunk, akik egyszer
hazaérnek.

Tudom-e ezt elfogadni, megélni? Har-
monikusan, derűsen a földi élet mindig
változó valóságában.

Isten nem büntetésnek szánta az
öregséget, hanem földi életünk befe-
jező akkordjának s egy új kezdetének.
A zeneműveknél a zárótétel legalább
olyan fontos, mint a bevezető, s már a
komponálás kezdeténél tudni kell, hogy
lesz befejező rész, sőt ez határozza meg
az egésznek az értékét. Ez marad meg.

Derűs szívvel öregedni – nincs rá
csalhatatlan recept. A titka a hit, a sze-
retet, az elfogadás és a ráhagyatkozás. A
tény, hogy nem vagyunk egyedül, Jézus
velünk van minden helyzetben. Figyel-
jünk rá!

DERŰS SZÍVVEL ÖREGEDNI

Kis János

Az utóbbi időkig nem voltam a múltban kutakodó típus. Édesanyám halála után azonban, a régi levelek, írások, fényképek rendezése során elfogott a kíváncsiság, hogy kik, milyen emberek voltak azok, akiknek arcvonásait magamon, gyerekeimen és unokáimon felfedezni vélem.

Éppen 100 éve, hogy pozsonyi lelkész nagyapám – a reformáció akkori jubileuma kapcsán – sokat foglalkozott írásaiban a családi élet, a gyermeknevelés és a konfirmáció kérdéseivel. Ezek a cikkek megmutatják egyrészt, mennyit változott a világ, a környezet, a stílus, a szavak mögöttes tartalma. Másrészt azonban arra is ráébresztenek, hogy a lényeg mit sem változott: van egy pont, amelyet ha megtalálunk és kitartóan nézünk – ennek a tornászok és táncosok a megmondhatóí –, képesek vagyunk megtartani az egyensúlyt, bizton továbblépni – nem kiesve a jó koreográfiából.

EGYENSÚLY- TALÁLÁS

Szücsné Pröhle Livia

Vigasztaló Szentlélek! Hozzad fordulunk most mindazokért, akik bánatot és bánást szenvednek el. Nem idegenektől, akiket nem is ismernek, hanem családtagjaiktól. Éppen azoktól, akik legközelebb állnak hozzájuk, s akiktől odafigyelést, szeretetet, megbocsátást kellene kapniuk. Jóságod és vigasztalásod kísérje őket nehéz napjaikban, és adjon erőt kitartani a nehézségekben. Add, hogy megláthassák hordozó erődet, és hogy nem maradtak magukra: oltalmazó szeretetteddel vigyázod a benned reménykedőket. Add, hogy családtagjaik ráeszméljenek tetteik következményeire, és jussanak el őszinte bűnbánatra. Egyesítsd a családtagokat megbocsátásban és szeretetben, kísérje áldásod az új kezdetet. Ámen.

BÁNTALMAZOT- TAKÉRT

Schaller Bernadett

Az Úr áldja meg az apák, az anyák és a gyermekek összetartozását, és őrizze meg szeretetüket és életüket!

Az Úr áldjon meg minden családot, hogy arcának ragyogása és kegyelmének fénye tükröződjék rajtuk és bennük minden nap!

Fordítsa oda az Úr az arcát a nehéz életű családok felé, vegye áldó kezébe a szenvedőket, és adjon békeséget nekik!

Ámen.

ÁLDÁS A CSALÁDRA

*Szigethyné
Szenteczki Katalin*

AZ IGE SZÍNEI

ENERGIA- FORRÁS

„*Nem szégyellem az evangéliumot*” (Róm 1,16) – mondja Pál apostol, de miért kellene egyáltalán? Talán számunkra is ismerős okok miatt! Ahogy ugyanis kamaszkorunkban néha szégyelljük szüleink „maradi” elveit vagy saját magunk esetleg nem túl menő voltát, ahogy fiatal felnőttként szoktuk szégyellni baklövéseinket, ahogy öszülő fejjel erőtlenségünket – úgy bizony ott a kísértés, hogy azt gondoljuk a Biblia Jézusról szóló üzenetéről, hogy az nem elég „mai”, nem eléggé elfogadott a többiek számára, és csak az erőtlenek vigasztalására való.

Pál apostol Rómába, az ókori világ középpontjába írja levelét. És ott bizony a legtöbb ember számára nem túl vonzó az az üzenet, hogy mindenki rászorul Isten kegyemére. Nem túl dicsőséges azzal előállni, hogy Isten eljött hozzánk gyermekként, majd egy lenézett kis faluban nőtt fel, aztán megalázottként halt meg, és csupán dajkamesének tűnik, hogy le tudta győzni a halált. De Pál úgy döntött, hogy ezzel nem törődik, és nekünk is biztatásként mondja: „nem szégyellem” – hát te se tedd! Mert a szégyennel az a baj, hogy a hátsó sorba akar dugni dolgokat. Ezért amit szégyellünk, az valahogy nem lesz a megfelelő helyén bennünk. Nagy hiba lenne így bánni az evangéliummal, mert annak legelől, a VIP-sorban van a helye.

„*Mert Isten ereje az*” – folytatódik a levél. Ebben rejtőzik az Isten ereje! Pál egy különleges szót használ: az Isten dűnamiszáról, energiájáról beszél. Milyen izgalmas ebbe belegondolni: amikor a Biblia mondatait olvassuk, az a Hatalom áll meg ajtónk előtt, aki a távoli óriás galaxisokat is megformálta, de aki ugyanilyen titokzatos nagy erőt rejtett el az atom alatti világ aprócska univerzumában is. Azzal az erővel találkozunk, akinek lehetősége volt arra, hogy Saulból Pál apostolt faragjon, az ingatag Simonból sziklaerős Pétert, a dühös János tanítványból pedig a szeretet apostolatát formálja ki.

„*Minden hívő üdvösségére.*” Elsősorban üdvösséget: bűneink és halálunk eltörlését akarja adni, és ezután – mintegy ráadásként – kínál még sokféle kincset: gyermeki szabadságot Isten mellett, Krisztus szerelmét, amitől semmi nem választhat el, s a Szentlélek erőtlenségünkben is mellénk szegődő erejét.

Sefcsik Zoltán

LUTHER EGY HADIFOGOLY- TÁBORBAN

Lupták György

Egy szovjet hadifogolytáborban karácsonyt várták a magyar bakák. Lesz-e ünnepük karácsonyfa, Biblia nélkül, sok ezer kilométerre a szeretett ott-hontól? – égett lelkükben a kérdés. A velük raboskodó evangélikus katonalelkész hozta a hírt: a tábori latrinán WC-papír gyanánt egy magyar Bibliát rakott ki az ór. Cinizmusból vagy tudatlanságból, ki tudja már... Felcsillant a katonák szeme, és egyesével, a lapokat kitépdesve mentették meg a Szentírást. Karácsonyeste csöndjében az Isten szeretetére éhes emberek könnyes szemmel hallgatták összebújva Lukács evangélista szavait.

Luther és a mi Károli Gáspárunk érthető, anyanyelven olvasható Bibliát adtak a kezünkbe. De csak az Igére szomjazó ember előtt nyílik meg a könyvek könyve...

AZ ÉN BIBLIÁM

Koskai Erzsébet

Amikor ifjúsági órákra kezdtem járni, akkor vált rendszeressé a bibliaolvasásom. Főleg a Példabeszédeket olvastam, mert úgy éreztem, hogy azok útmutatást adnak. Szerettem volna bölcs, okos, istenfélő, rendes ember lenni, és ehhez a tanácsokat ott találtam meg. Most már tudom, hogy ez nem ilyen egyszerű, de gimnazista koromban ezek az igék erőforrást jelentettek számomra.

Aztán megtanultuk azt is az ifisekkel, hogy saját magunk számára értelmezzük a Bibliát. Mit jelent *nekem* egy-egy ige? Gondolkodtunk a heti igén, előadtunk jeleneteket a Bibliából, rendszeressé vált számomra a Szentírás tanulmányozása.

A Példabeszédek után a legjobban Ézsaiás próféta könyvét szerettem olvasni, és a zsoltárokat, hiszen azokban is rengeteg a biztató, bátorító, bűnbánatra indító szó.

Fiatalabb koromban legkedvesebb szokásom az volt, hogy összehasonlítottam különböző nyelveken egy-egy igeszakaszt. Nagyon élveztem azt, hogy a kívülről megtanult részeket nézegettem olyan nyelven, amit nem ismertem, és próbáltam kikövetkeztetni, hogy melyik szó mit jelent. (Erre legalkalmasabb a Miatyánk, a boldogmondások és néhány zsoltár).

Szerettem volna már többször is végigolvasni a Bibliát, de bevallom, ez még egyszer sem sikerült. Egyébként jó dolognak tartom, hogy célt tűzök ki magam elé, és elhatározom, hogy melyik napon meddig fogom elolvasni a kijelölt igeszakaszt, de aztán egy idő után felborul a rend, közbejönnek sürgős és fontos feladatok, és marad a „kötelező” rész.

Ma a bibliaolvasó *Útmutató* szerint olvasom a Bibliát, és hálát adok Istennek, hogy üzenete ma is formálja az életemet.

MÉRT IS JÁROK TEMPLOMBA...?

Frenyó V. László

A Biblia mondja, „a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által” (Róm 10,17). De igét hallgatni, prédikációt letölteni vagy a Bibliát olvasni otthon is lehet, egyedül a szobánkban.

Isten azonban gyülekezetbe rendezett minket, mert „nem jó az embernek egyedül lenni” (1Móz 2,18).

A templomi igehirdetés ünnep! Alkalom az együttlétre és a közös igehallgatásra. A kérdések megfogalmazására, egymás és Isten jobb megismerésére. Az így kialakuló közösség ráébreszt az egymásban rejlő Isteni szeretetre.

Minden vasárnap esély az Istennel való találkozásra, ami megerősíti hitünket. Az Úr mondja, „*ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.*” (Mt 18,20)

AZ IGE- HIRDETŐ DOLGOZÓ- SZOBÁJA

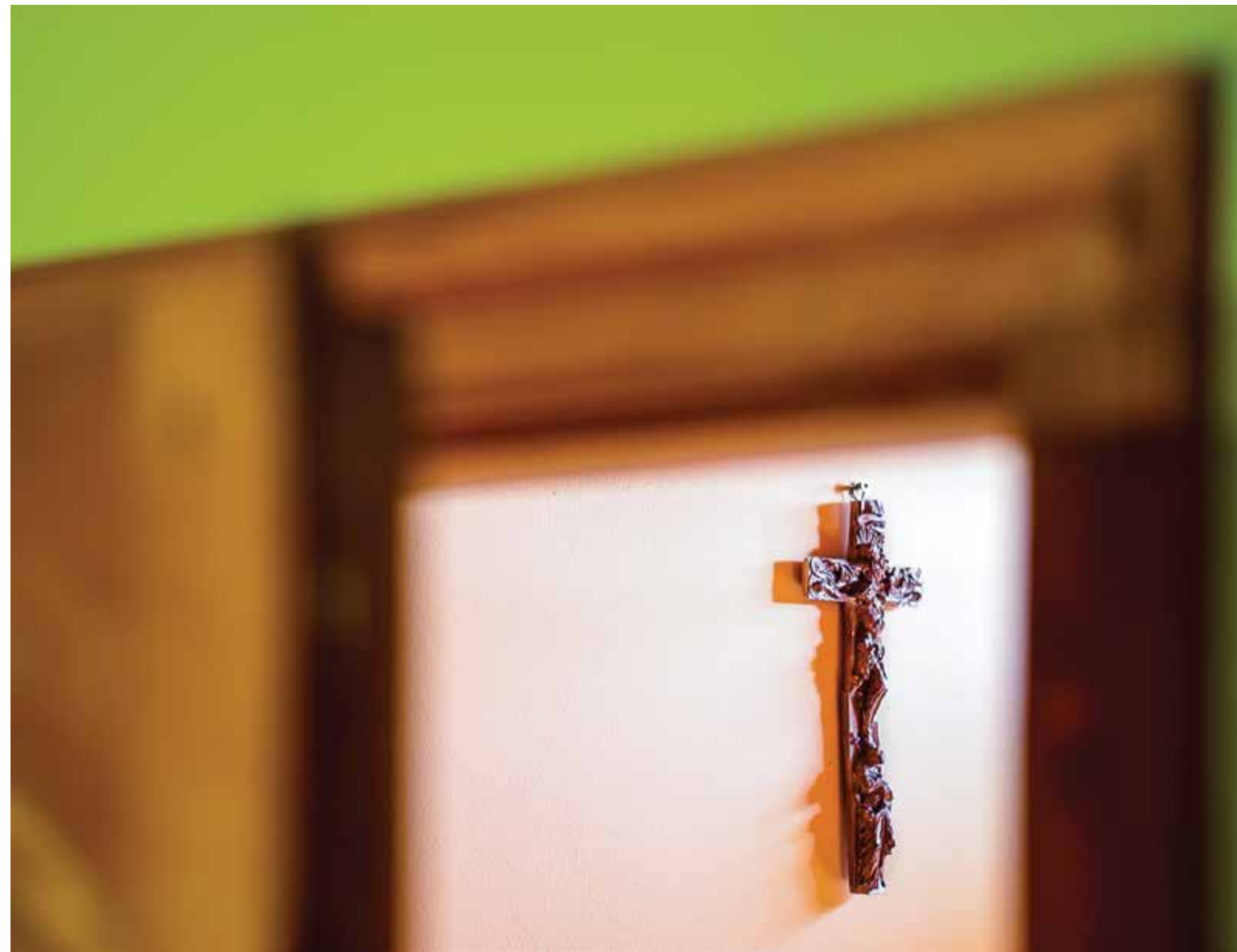
Ifj. Cserháti Sándor

A sok egymásra torlódó igeszolgálat nemcsak azért ártalmas, mert fárasztó, mert nincs idő feltöltődni, mert fásulttá, érzéketlenné tehet, de azért is, mert megfoszt az igével, a megelevenedni akaró szöveggel való bensőséges, kötetlen együttléttől.

Ha nem tudunk csak úgy együtt lenni, méregetni, ízlelgetni egymást, ha a készülő prédikáció alapigéjének egyből neki kell ugrani, ha rögtön akarok tőle valamit, ha kapkodva szeretnék valami mondanivalót kinyerni belőle, akkor ritkán adatik meg az ige eleven átadásához kívánatos találkozás.

Persze az adrenalin is Isten ajándéka, de hagyjuk, hogy ő ajándékozzon meg vele az igazán váratlan, sürgető helyzetekben.

Ha létrejött ez a bensőséges, megszentelt tér, akkor már nem kell szóra bírni az igét; az bír inkább szóra minket. Egy áldott folyamat veszi kezdetét, amelyben jó kérdéseket kapunk, arcok, sorsok villannak fel, összefüggések tárulnak elénk. Végül nem lesz mindre szükség, de kell ez a bőség, hogy kiválhasson, ami akkor, ott fontos; amiről már tudom, hogy a szorongás, fáradság ellenére mindenképpen el kell mondanom.

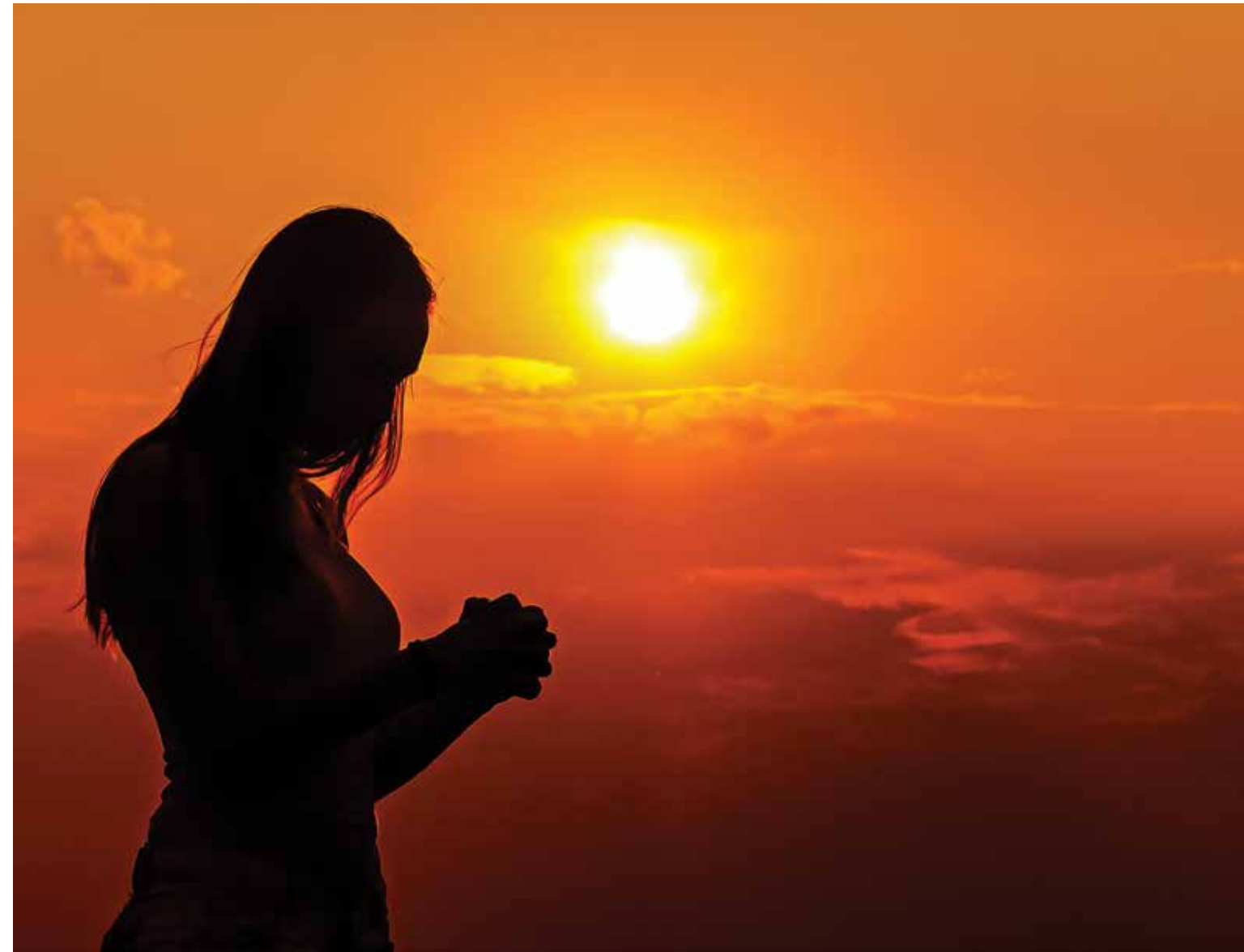
AZ IGE- HALLGATÓ IMÁDSÁGA

Dudla Erzsébet

Mennyei Atyánk!

Szükségünk van mennyei jószágodra. Te szolgálatra hívod az evangélium hirdetőit. Kérlek, éreztess velük elhívásuk felelősségét és fontosságát! Add, hogy hiteles személyekként, az evangélium hirdetőiként a tiszta víz forrását, a te szent igédet hirdessék az embereknek! Ébresszenek hitet és vágyakozást a veled való lelki kapcsolat átélésére. Legyen az evangélium hirdetése számukra a te szereteted hirdetése és útmutatás üdvösségünk felé.

Kérlek, adj nekünk, az evangélium hallgatóinak nemcsak nyitott füleket, hanem befogadó lelket is. Legyen számunkra igéd hallgatása a te szereteted átélése. Az egymással való közösségben mi is Jézus követői lehessünk. Segíts megértenünk megváltó áldozatának jelentőségét. Ámen.

ÁLDÁS
AZ ELHÍVOTT
IGEHIRDETŐKRE
KÉT TÉTELBEN

Szabó Lajos

Áldjon meg téged az Isten – szép szavakkal és mély gondolatokkal minden igehirdetésed alkalmával!

Áldjon meg téged az Isten – közelségével és tanácsával a szószéken, vagy ahol éppen hirdetni szeretnéd az ő szavát!

Áldjon meg téged az Isten bőségesen – igehallgatókkal és élő hitű közösséggel, ahol a bizonytalan életek segítséget és a megtört szívű hallgatók új életet nyernek!

Legyen a prédikációd fényes, de gyógyító!

Legyen a prédikációd rövid, de életet hozszabbító!

Legyen a prédikációd érdekes és egyértelmű örömhír!

Legyen a prédikációd tartalmas és minden álomból felébresztő!

Legyen a prédikációd egyszerre kemény és lágy!

Legyen a prédikációd a Szentlélek áradása és az emberek boldogsága!

Ámen.

A ZENE SZÍNEI

EXTRÉM ÉLMÉNY SZABADSÁGRÓL ÉS ÉNEKLÉSRŐL

Karl Jánosné
Csepregi Erzsébet

Nyirkosak a falak. Fázom. Lábam kalodába zárva, kezemet a vas súlya húzza. Moccanni sem tudok. Szilász sem tud aludni. Fejemben a nap eseményei kavarnak. Milyen sokan figyeltek szavunkra! De jó volt hirdetni, hogy Jézus Krisztus megszabadít a bűnök rabságából! De hiába, most mi is rabok lettünk. A gonosz nem hallgatta szívesen a szabadító üzenetet. Utunkba küldte azt a kis szolgálóleányt, akiben jövendőmondó lélek volt. Nem tudtuk hallgatni kiáltását, ráparancsoltunk az őt fogva tartó lélekre, hogy hagyja el a lányt. Gazdái ránk haragudtak meg, hogy anyagi veszteség éri őket, ha nem jósoltathatnak, ezért kezdtek ellenünk lázítani. Hatóság elé hurcoltak, letépték ruháinkat, megbotoztattak. Még most is sajog a hátam. A vércsíkok Szilász hátán is kirajzolják a botok nyomát.

Miről is prédikáltunk? A lélek szabadságáról, bűnbocsánatról, a húsvéti sír megnyílásáról, szabad az út a mennybe... És mit kaptunk érte? Botütéseket, lábunkra kalodát, kezünkre láncokat, börtönfalakat, rácsokat, fegyveres őrizetet.

Kik vagyunk mi, hogy ilyen erőkkel őrizzenek minket? Miért félnek tőlünk annyira, hogy a legbelső börtöncellába zárjanak? Mi az a veszélyes üzenet, amit hirdettünk? A szabadság üzenete... igen, a szabadság jó híre.

Szabad vagy minden körülmények között az Istennel való közösségre. Semmi és senki nem választhat el tőle. Most sem, itt sem, imádságunk elér hozzá, énekkel magasztalhatjuk.

Szilász, melyik is a kedvenc zsoltárod? A kezem, lábam mozdtani nem tudom, a hátam sajog, de a szívem, a szám énekelhet. Minket megköthettek, börtön mélyére vethettek, de az a szabadítás, amit Krisztus értünk végbevitt, mindörökre megmarad. Gyere Szilász, kezdjük, énekeljünk!

És „éjfél tájban Pál és Szilász imádkozott, és énekkel magasztalta az Istent. A foglyok pedig hallgatták őket.” (ApCsel 16,25)

LUTHER ÉS A KOKO DZSÁMBÓ

Hajdich-Szmola Patrik

Szereted a külföldi slágereket? Én is. Ugye megvan az, amikor gyerekkorodban úgy énekelted mondjuk a „jájájé koko dzsámbót”, hogy elképzelésed sem volt arról, mit jelent?! Egy ideig menő volt úgy halandzsázni „angolul”, hogy senki sem értette. Később meg rájöttünk, hogy az angol slágereket meg is lehet érteni, mert jelentenek, üzeni akarnak valamit. És a halandzsának nincs semmi értelme. Luther Márton, akiről konfirmáción tanultunk és a törökönnyben is benne van – igen, a reformátor –, zeneszerző is volt. És a legfontosabb számára az volt, hogy mindenki értse is meg, amit énekel, ezért írt anyanyelvű énekeket. Luther óta nem kell halandzsázni az egyházban.

ÉNEKÜNK ÉS A JÉGHEGYEK

A klímaváltozás jeleit figyelő Antarktisz-kutatók nemrégiben a szeizmológiai feljegyzések között jéghegytől származó hanghullámokat fedeztek fel.

A jelek igen alacsony frekvenciájuk miatt az emberi fül számára észlelhetetlenek, de ha megfelelő gyorsításban játsszák le őket, akkor egy hangoló zenekar érzetét keltik.

Műholdfelvételek segítségével kiderült, hogy a tudósoknak óriási éneklő jéghegygel van dolguk, amely nekiütözött egy víz alatti földnyelvnek. Ahogy a víz átzúdul a hatalmas jéghegyrendszer belső repedései mentén, ahhoz hasonló rugalmas rezgéseket kelt, mint amikor a levegő átnyomul az orgona sípjain.

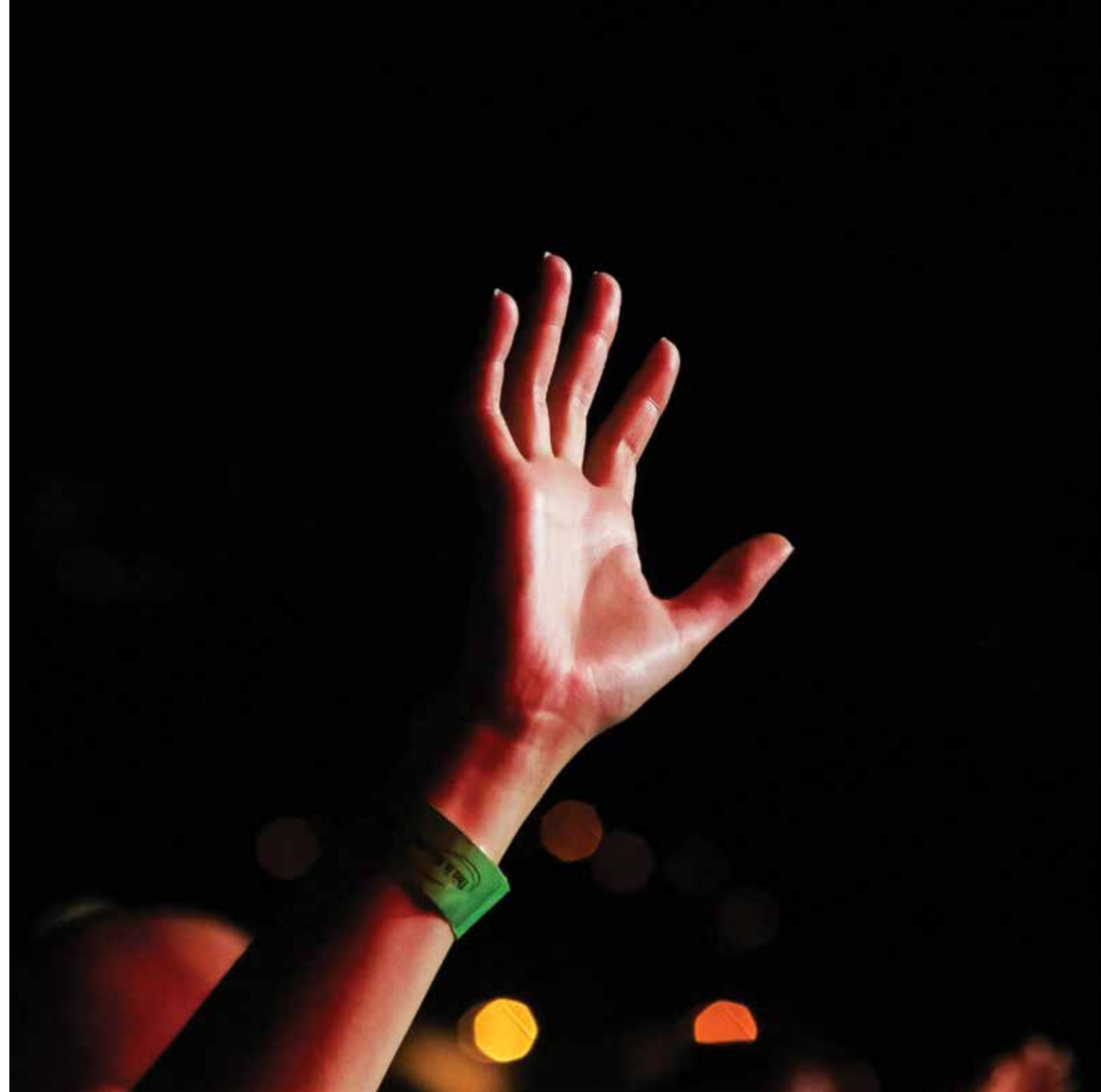
Jézus egykor a tanítványai zsoltározásán fennakadó kritikusokat figyelmeztette: „...*ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.*” (Lk 19,40)

Nekünk nem kell megvárni a kövek, a hegyek kiáltását. Mert bár igaz lehet, hogy a természet, a Föld, az élet még sokszor szennyezve, pusztítva, sérülten is énekel, de Isten a mi válaszunkra, reakciónkra, szeretetünkre vár.

Nem éri be kevesebbel; igényt tart ránk, hiszen ő mellettünk döntött, az élet pártján áll. Nem személytelen, hideg-rideg, jeges, szenttelen egykedvűséggel viseltetik irántunk. Nem általában az univerzumot öleli körül a szeretetével, hanem téged és engem.

Ezért számára nemcsak a jéghegyek éneke, hanem sokszor a mi fals és összetört hangunk, zenénk, énekünk is lehet szép és kedves.

Smidéliusz Gábor

ÍGY LETTEM ÉNEKLŐ EMBER

Homoki Pál

Szüleim mind a mai napig őrzik azokat a felvételeket, amelyeken testvéreimmal gyermekkori „produkcióinkat” adjuk elő. „Jánoska szaval, Olgika verset mond, Palika énekel” – ilyen és ehhez hasonló, magónszalagra mondott konferálások után pedig következnek gyermekhangjaink.

Így maradt meg a családban az anekdota, amikor háromévesen, lefekvés előtt – akkor még kislány szoprán hangon – teli torokból énekeltem az ágyban a „Dicsőség néked, Istenünk” kezdetű éneket. Csak éppen nem tudtam még, hogy mi a hajlítás, és minden versszakot így fejeztem be: Hallelu, ja, ja, ja, Hallelu, ja, ja, ja, Hallelu, ja! J

Aztán lassan felnőttem. Trombitás lettem, magánének szakos konzervatóriumi diák, lutherániás, ma kis kórusokat vezetek, de minden ott háromévesen, az ágyban kezdődött.

BÁTORÍTÁS AZOKNAK, AKIKNEK NINCS JÓ ÉNEKHANGJUK

Farkasné Gombár Ildikó

Leülök melléd a padba. Szól az ének, zúg az orgona, másik oldalamon egy barna lány kívülről fújja a versszakokat.

Mégis téged figyelek. Tudom, gyerekkorodban szeretted énekelni, aztán szép lassan megnémultál, elfogyott belőled a hang. Most belül dúdolsz, zümmögsz, duruzsolsz, lábaddal topogod a taktust – nem tudod leplezni, megérintett a dallam. Látom a szemedet, issza a szöveget – nekünk írták.

Rólad szól és rólam, s én csak arra vágyom, hogy újra halljam lelked énekét, ha csak rekedten és halkán is: *Szeretlek, Uram.*

APÁINK ÉNEKEI

Ócsai Zoltán

Jaj, csak azt a dalt,
azt a siratót, mit nagyanyáink énekeltek,
azt soha ne értse! Azokat a fájdalommal ér-
lelt énekeket soha ne kelljen átélnie, soha
ne kelljen neki becsapottságról, kifosztott-
ságról, romokról énekelnie! Soha ne kelljen
megtudnia, mi a reményvesztettség, mi az
elhagyatottság, mi az éhezés, ne kelljen két-
ségbeesésében az eget ostromolnia!

Ó, add meg, Uram, hogy gyermekeink ne
értsék apáink, nagyapáink könnyes énekeit,
de értsék hitüket! Ámen.

ÁLDÓ HANGOK

Kutyejnė
Ablonczy Katalin

Az Úristen ruházzon fel
alázattal – a tanuláshoz,
szorgalommal – a gyakorláshoz,
derűvel és bölcsességgel – a tanítványhoz!

Az Úr Jézusba vetett hit bűnből szabadító ereje
oldja fel benned a gúzsba kötő gondokat, hogy
teljes békességgel tudj belesimulni a zene puha köntösébe!

A Szentlélek zenét megelevenítő ereje
vezesse szolgálatodat, hogy általad
lélektől lélekig áradjon az isteni erőt adó muzsika!

A FELELŐS
DÖNTÉS
SZÍNEI

Engedni valakinek. Engedelmeskedni. Megfogadni a szót. Meghajtani a fejemet a feljebbvaló előtt. Tiszteld apádat és anyádat! Hallgass az idősebbre, a bölcsebbre, a tapasztaltabbra! Ezerszer hallottam a csodareceptet az élethez. És mi történik akkor, ha egyedül kell döntenem? Ha elérkezik a pillanat, hogy már nem várhatom senki mástól, hogy irányítsa az életemet. Ki vezet olyankor? Milyen az, ha Istennek engedelmeskedem?

Kérdezték tőlem sokan, nem érzem-e, hogy a kereszténység korlátoz. Hiszen a hívő ember be kell hogy tartson bizonyos erkölcsi szabályokat. Nem mehet a saját feje után. Isten parancsol – az ember engedelmeskedik. A keresztény hit és élet kívülről sokszor pusztá szolgalelkűségnek látszik.

J. I. Packer írja: „Hogy szolgának lenni szégyen-e vagy dicsőség, az attól függ, kinek a szolgája az ember.” Igen, engedelmeskedem Istennek. De ez nem jelenti, hogy ne lennék szabad. Szolga vagyok, Isten szolgája, de ő olyan Úr, akit szolgálni csak önálló, felelős, szabad emberként lehet. Olyan emberként, aki nem hunyázkodik meg mások előtt. Aki nem sodródik a tömeggel. Aki nem hódol be izmusoknak. Akit nem lehet megszédíteni üres ígéretekkel. Szabad emberként, akit nem tántorít el meggyőződésétől a fenyegetés sem.

A konfirmációban a Szentlélek világosságát és erejét kérem az életem irányításához. Ez nem megalázkodást jelent, hanem azt, hogy kibújva a szüleim, tanárain, lelkészem szárnyai alól, immáron saját szárnyaimat bontogatom. Nem mások által rám szabott törvénynek vetem alá magam, hanem Istennel állok szemtől szemben, és egyedül az ő hangjára figyelek, az ő tervét akarom megismerni, az ő akaratát akarom teljesíteni. Ez nem öntörvényűség, de nem is a többi ember másolása. Isten szolgája szabadságban.

SAJÁT SZÁRNYAKON

*„Péter és az apostolok
így válaszoltak:
Istennek kell inkább
engedelmeskednünk,
mint az embereknek.”
(ApCsel 5,29)*

Seben Glória

Luthert 1521-ben, a wormsi birodalmi gyűlésen a császár és a pápa képviselői elé idézték, azzal a világos elvárással, hogy tanait, műveit vonja vissza. De hogyan is hátrálhat meg, ha mindez meggyőződésének, hitének feladását jelentené?

És mi vajon milyen mércéhez igazodjunk, ha nehéz döntések előtt állunk?

Luther válasza segíthet: „Amíg a Szentírással vagy világos észokokkal meg nem győznek engem, lelkiismeretemben kötve vagyok a Szentíráshoz. Visszavonni nem tudok, de nem is akarok semmit, mert sem nem barátságos, sem nem tanácsos dolog a lelkiismeret ellen cselekedni... Itt állok, másként nem tehetek!”

E mondatokkal új korszak vette kezdetét. Ahol a lelkiismereti szabadság és a Szentírás összefüggéséből kiemelkedő igazság egyszerre érvényesülhet. És ahol a hit embere mindig a józanság és a kritikus szemlélet igényességével engedhet a Lélek szabadságának.

TÉNYLEG NEM TEHETETT MÁST?

Aradi György

Mi, keresztények mindenekfelett a mások iránti szeretetre vagyunk elhívatva. Ez sokszor megköveteli, hogy kiálljunk meggyőződésünk, hitünk mellett a többség ellenében. Különösen amikor Isten szeretetének evangéliuma szerint védjük az elesetteket és a kizsáoltakat.

Az Úr figyelmeztet, hogy nem állhatunk a „rosszat akaró többség mellé” (2Móz 23,2). Ehhez bátorság kell. De Krisztus megígérte, hogy ha vallást teszünk róla az emberek előtt, ő is vallást tesz rólunk Isten előtt. Isten világgossága a bennünk élő Krisztuson keresztül jut el az emberekhez. Erre kaptunk elhívást és szabadságot.

A TÖBBSÉG ELLENÉBEN

*„Ha még mindig
embereknek akarnék
tetszeni, nem volnék
Krisztus szolgája.”
(Gal 1,10)*

Frenyó Edit

– Csak a munkámat végzem –
mondja az önkormányzat embere a kilakoltatott hatfős
családnak.

– Közterületen életvitelszerűen tartózkodni törvény-
ellenes – mondja a rendőr a hajléktalannak, akit elhajt
az aluljáróból.

– A tulajdonos elvár egy minimumot a megjelenés te-
rén – mondja a boltvezető az eladói munkára jelentkező,
hiányos fogsorú nőnek.

– Nekünk elsősorban a hazánk érdekeit kell néznünk
– mondja az elemző a tévében, miközben a drótkerítés
mögött gyülekező átfázott, elgyötört menekülteket
mutatják.

– Kevés vagyok én ahhoz, hogy mindezen változtas-
sak – mondjuk mi, amikor mindennek tanúi vagyunk.

A „parancsra tettem” sokféle formáját ismerjük. Adjon
az Úr bátorságot, hogy csak egy parancsnak engedelmes-
kedjünk: az irgalmasság parancsának.

BÁTORSÁG

Miklósné Székács Judit

Általában mellettem ül. Azt hiszem, inkább én ülök mindig oda mellé. Sokszor előfordul, hogy ugyanaz jut az eszünkbe valamiről. Ilyenkor csak rápillantok, és tudom, mire gondol. Mindig nevet a rögtönzött poénjaimon. Jó érzés, hogy valaki érti.

Akkor is ott van, amikor konfliktusba kerülök valakivel. Én ugyanis nem bírom magamban tartani a véleményemet. Főleg az igazságtalanságot nem tudom elviselni. Meg azt, hogyha a gyengébbet bántják.

A lelkiismeretem nem engedi, hogy hallgassak. Ezért sokszor van vitám másokkal. Szomorú vagyok, hogy ennek így kell lennie. De ő akkor is ott van mellettem, figyel rám és támogat. Jó érzés. Ez ad bátorságot ahhoz, hogy újra és újra szóljak.

AKI MINDIG MELLÉM ÜL

Koczor Kinga

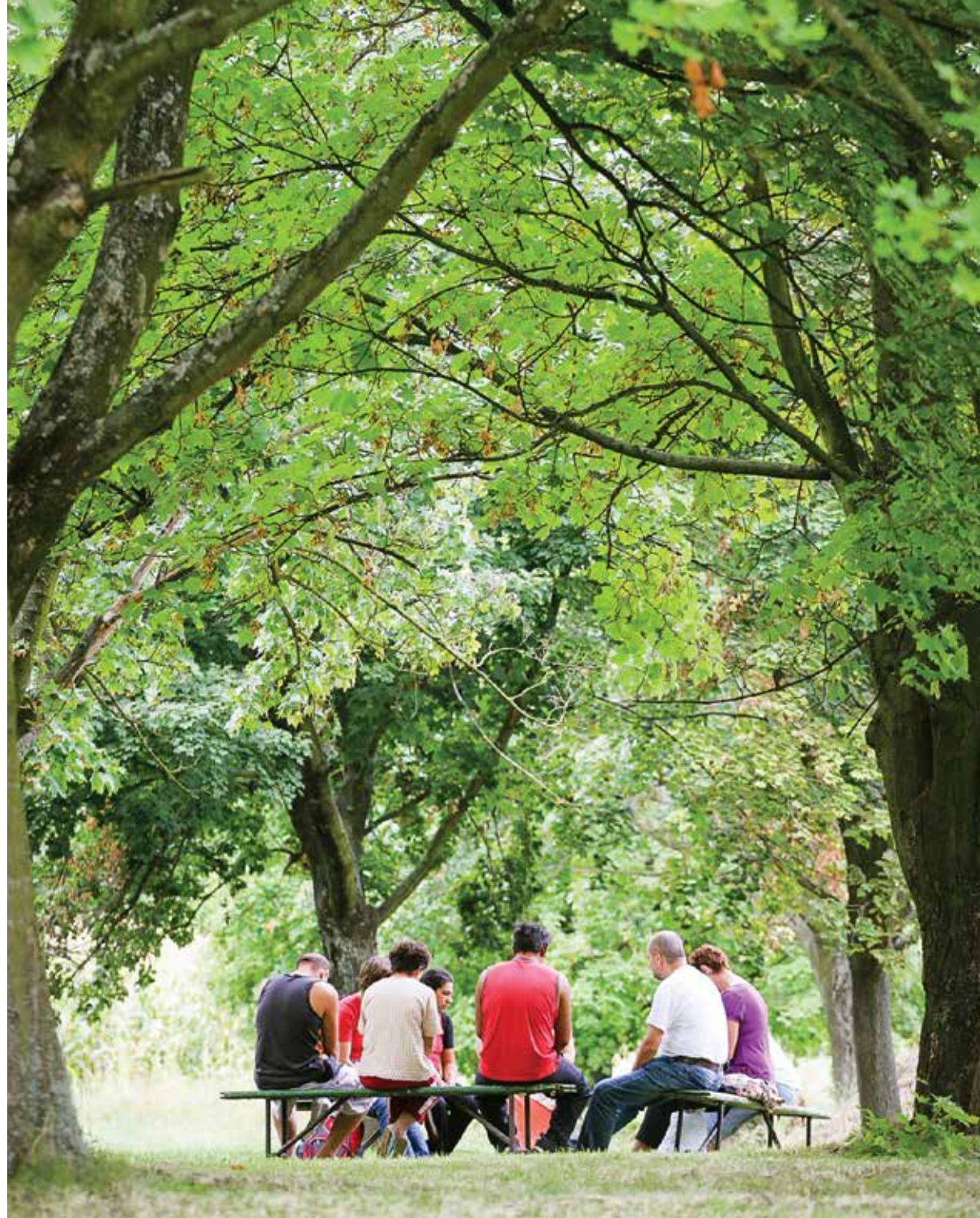
Uram, pontosan azokat az érzéseket szeretném eléd hozni, amiket mások nem láthatnak rajtam. Ők biztos döntésekre várnak, határozott irányra, higgadt tapasztalatra és józan érvekre. Erre van szükségük. A biztos felszín mögött azonban ott a sok kérdőjel, hibalehetőség, támadási felület, gyengeség, amiket nem mutathatok ki. Ezeket hozom eléd.

Köszönöm a felelősséget, amivel megbíztál. Köszönöm, hogy kibontakoztathatom képességeimet, vannak lehetőségeim. Add, hogy a rám bízottak, a döntéseim következményeiben osztozók megbízhasanak bennem, én pedig nyitott szívvel és füllel legyek közöttük. Add, hogy energiánkat ne hiába pazaroljuk, hanem értékes eredményt, igazi gyümölcsöt teremjen.

Mutasd meg, Uram, hogy nem az én helyzetem a legnehezebb, nem az én döntéseim a legnagyobb felelősséggel járó döntések. Bárki kényszerülhet nehéz választásra nagyként és kicsiként, közelben és távolban egyaránt. Add, hogy a hit döntéseiben tudjunk feléd fordulni. Tudom, ha ez sikerül, megértjük, hogy felelőségünk nem végtelen, nem kell tökéletesnek lenni, és nem leszünk többé egyedül egyetlen döntésben sem. Ámen.

IMÁDSÁG FELELŐS DÖNTÉSÉRT

Szabó B. András

Az Úr, aki a teremtett
világ gondozását bízta rád,
áldjon meg bölcsességgel minden válasz-
útnál!
Az Úr, aki önmagát áldozta érted,
áldjon meg jelenlétével, hogy ne félj koc-
kázatot vállalni!
Az Úr, aki a Pártfogót küldte,
Szentlelkével erősítsen meg minden dön-
tésedben!

ÁLDÁS DÖNTÉS- HOZÓKRA

Jó Angelika

A KÖZÖSSÉG SZÍNEI

Ülni egy szobában és kitartóan imádkozni?

Ez nagyon unalmasnak tűnik... Kétezer éve az őskeresztények még biztos szívesen szakítottak erre időt, ők megtehették, hiszen sokkal nyugisabb volt az életük, mint nekünk.

A mai kor embere valami egészen másra vágyik: pörgésre, gyorsan változó dolgokra, villódzó képekre és lüktető hangokra. Ebben élünk, ezernyi snittből állnak még a reklámok és a dalokhoz készült klipek is. Percenként jönnek az újabb és újabb információk a telefonunkra, talán éppen most is halljuk az SMS hangjelzését. Meg kell nézni, mit üzentek, válaszolni kell! Nem lehet lemaradni!

Igen, valóban nincs időnk a kitartó imádságra, s közben átéljük, hogy nincs időnk egymásra, önmagunkra és még Istenre sem. Az állandó rohanás kapkodást, stresszt és széthulló közösségeket, családokat hoz magával. Ma egy munkahelyen, egy iskolában vagy éppen egy buliban száz szív és száz lélek van együtt – a közösséget át nem élve, végtelenül magányosan.

A keresztény közösségben épp az ellenkezőjét élhetjük át: nem száz magányos szív jön össze és marad magányos továbbra is, hanem a közösség tagjai egy szívvel és egy lélekkel lehetnek együtt. Leomlanak a falak, eltűnnek az álarcok és a félelmek.

Ahogy mindezt írom, persze nekem is be van kapcsolva a Facebookom. Megnézem, egy gyülekezetünkhöz alig egy hónapja csatlakozott 19 éves lány küldött üzenetet. A vasárnapi gyülekezeti napunkon szerzett élményeit így foglalja össze: „Nagyon jól éreztem magam :-) köszönöm szépen :-)”

Fiatal egy rohanó világból, és jól érzi magát a gyülekezet közösségében? Igen, s ehhez nincs szükség csodára, egyszerűen csak olyan emberekre, akik számára fontos Isten szeretete, és ez összeköti őket.

EGY SZÍVVEL, EGY LÉLEKKEL – A KERESZTÉNY KÖZÖSSÉGBEN

*„Valamennyien egy szívvel
és egy lélekkel kitartóan
vettek részt
az imádkozásban.”
(ApCsel 1,14)*

Deák László

Mert ebben a közösségben mindennap megtörténik a legnagyobb csoda. Mert tagjait nem egy közös hobbi, nem egy eszme, hanem Jézus Krisztus, tehát egy élő személy élteni és tartja össze.

Neki mindenkire egyformán szüksége van, hogy áldásainak, ajándékainak csatornáivá tegyen egymás számára. Így válik valóra Luther énekének egy szép kifejezése: „S még messzebb ragyog fénye” (EÉ 257,3)

Megtörténik a csoda, hogy önmagunk körül forgó emberekből a másik felé forduló, Krisztust hordozó emberekké, Krisztus-arcú közösséggé válunk.

MIÉRT MÁS?

Kondor Péter

Hol a helyem? Kell ez nekem? Kellek én nekik?
Mit várnak tőlem? Mit adhatok én?
Én is nyerek ebből valamit?

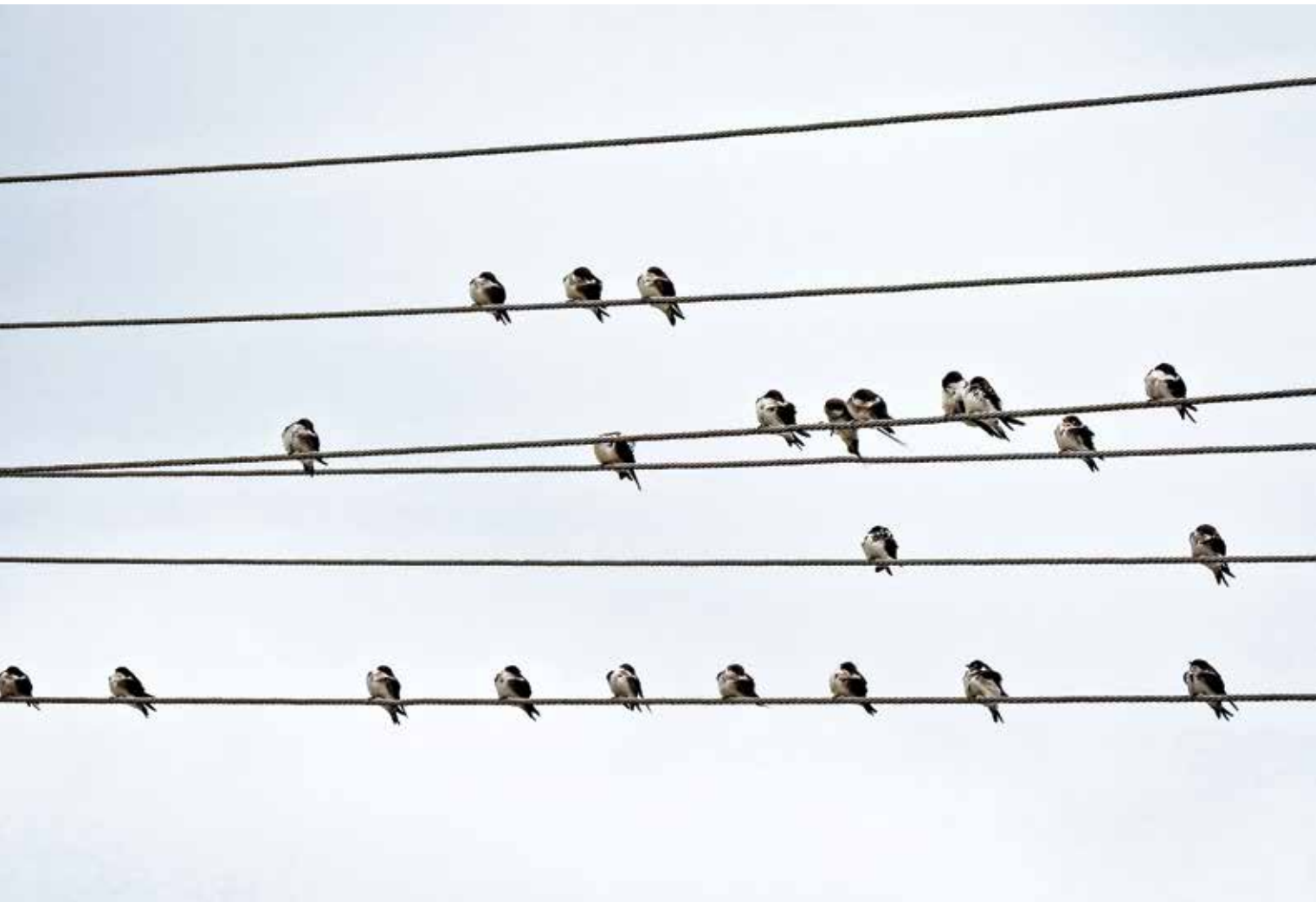
Elindulok... Miért ne? Szabad nekem belekóstolni... csak úgy megpróbálni...
Szabad nekem keresni, tapasztalni...
Csendben lenni vagy éppen kérdezni, igent mondani vagy nemet...
Talán tanulhatok, gazdagodhatok, netán gazdagíthatnék is másokat...?

Kapni és adni, együtt gondolkodni, beszélgetni egymással, beszélgetni Istennel,
együtt nevetni, együtt sírni,
együtt tenni,
együtt lenni...
Szabad keresnem a helyem.
Szabad vagyok *igent* mondani a hívásra – én is hivatalos vagyok.

ÉS HA ÉN VISSZA- HÚZÓDÓ VAGYOK?

Sefcsikné Dugár Éva

Klára gyülekezeti előadást hallgatott meg egy megosztó témában. Az előadást követő hozzászólásokban presbiterek és a gyülekezet meghatározó személyiségei Klára számára elfogadhatatlan hangnemben, szeretetlenül nyilatkoztak meg. A lelkész pártatlan maradt, végig csendben volt.

Klára szerint súlyos mondatok maradtak helyreigazítás nélkül. A személyes találkozón, amelyet Klára kezdeményezett, azt a választ kapta lelkészétől, hogy túl érzékeny. Akkor határozta el, hogy másik gyülekezetet keres magának.

SZAKÍTÓ- PRÓBÁK

Románné Bolba Márta

Átélttem a közösség megtartó erejét...

Családom lelkében élénken él a nap, amikor középső gyermekünk daganatos betegsége kiderült. Mérhetetlen szülői fájdalom: bár mellette lehetünk, de szenvedését átvállalni nem tudjuk.

25 évre tekintek vissza, amikor annak a közösségnek az útját idézem, amely ebben a nehéz, hitet megedző időszakban is mellettünk állt. Egymásra és Istenre találasok közös útja, ragaszkodó szeretet fűz össze minket. Imádkozó szeretetük mentén átélhettük a közösség megtartó erejét: könyörögtek Emmáért és családukért.

Hiszem, hogy ennek a betegségnek helye volt közösségünk életében is: együtt megtapasztaltuk Isten végtelen szeretetét és kegyelmét. Áldás életünkben kislányunk gyógyulása, és ily módon az érte imádkozó közösségünk is áldást nyert.

A KÖNYÖRGÉS EREJE

Nagyné Györgyi Szilvia

Istenünk, olyan jó látni gazdag, teremtő fantáziád jeleit közösségünkben is!

Hálát adunk neked, hogy annyfélék vagyunk, hogy annyféle módunk van tenni gyülekezetünkért és a környezetünkben élőkért: férfikezek erős határozottságával, nagyanyák óvó, gyengéd ölelésével, asszonyok szorgoskodásával, gyermekek maszatos ujjacskáival, kismamák reménységével, csecsemők mosolyával, a betegek mellett összekulcsolt kezekkel, a harmóniákkal, amelyek a kórustagok torkát hagyják el, a süteménnyel, amely a vendégeink asztalára kerül, a jó szóval, amely a betérőt fogadja.

Köszönjük, hogy meghallgatod sokszólamú könyörgésünket.

Jézusunk! Kérünk, te mutasd az utat, amelyen mindnyájan járhatunk: amelyen te jársz velünk. Szentlélek Isten! Légy velünk a fényben, az igében, a szentségben! Tedd ünneppé a találkozás pillanatait!

Ámen.

SOKSZÓLAMÚ IMÁDSÁG

Zászkaliczky Zsuzsanna

Áldja meg ezt a közösséget a mindenható Isten!

Adja, hogy a jézusi szeretet összetartsa a benne élőket, és adjon mindennap élményt a találkozásokban.

Őrizze meg a tiszteletet és a szeretetet, amellyel egymás felé fordulnak a gyülekezet tagjai, és adjon örömet a közösségi életben.
Ámen.

ÁLDÁS A GYÜLEKEZETRE

Zahorecz Pál

A JÁTÉK ÉS
A VIDÁMSÁG
SZÍNEI

AZ ÖRÖM NAPJA

„Ez az a nap, amelyet az Úr
elrendelt, vigadozzunk és
örüljünk ezen!”
(Zsolt 118,24)

Aradi András

Régóta készült rá. Fejében számtalanszor eljátszotta annak a napnak minden mozdulatát. Egyszerre várta a meglepetést, ugyanakkor mindent igyekezett lépésről lépésre végiggondolni, nehogy hiba történjen. Akarta, hogy szép és jó legyen az a nap. Akarta a csodát.

Sokszor készülünk mi is így ünnepeinkre, legyen az saját, családi vagy közösségi ünnep. Ahhoz, hogy mindenki jól érezze magát, fontos, hogy gondoljanak rá, fontos, hogy minden és mindenki a helyén érezze magát. Ugyanakkor mégis ott kell lennie annak a csodának, ami nem megtervezhető, nem előre programozható. Áldás, amit csak várva és kérve lehet átélni, amiért azonban sok mindent meg kell tenni.

Sok szentestét és húsvét hajnalt éltem már át gyülekezetben. Sok mindent megtettünk, előkészítettünk azért, hogy akik átélnek annak az ünnepnek apró kis részleteit, megragadjon szívükben, és odaérkezzék hozzájuk a Felülről jövő. Minden ilyen ünnep egyformának is tűnhet. Akár a liturgiájával, akár a rítusaival, szokásaival. Akik jönnek, nagyrészt már tudják, mire számíthatnak. És mégis. Együtt várjuk azt, hogy megtörténjen azon az ünnepen is a megismételhetetlen.

Sokszor képzeltem már el, gondoltam végig Dávid táncát, érzéseit. Ahogyan örömtől és ujjongástól megszállott lélekkel, levetkőzve minden előírást, megszokást, Isten előtt és népe előtt elkezd táncolni. Az „Isten sátrát” vezeti be Jeruzsálembe, a kiválasztott fővárosba, királyságának szívébe, és nem tud megmaradni a szabályok, törvények, etikettek fogságában, hanem kitör belőle az Isten iránti öröm. Nem tudom, hogy vigadoztam, örültem-e már ilyen önfeledten. De Isten valami ilyen határtalan örömmel akar bennünket, embereket megajándékozni, mint Dávidot.

SOLA GRATIA

Győri Dávid

Mennyit ér? Ma ezt a kérdést mindennel kapcsolatban fel lehet tenni. Mennyit ér az egész magyar fociválogatott? És Hosszú Katinka több mázsányi érme?

De vajon tényleg érnek-e annyit mindennapi játékaink, mint amennyibe kerülnek? És végül ki fizeti ki ezt az árat? Eltört gyerekjátékaikkal szüleink pénztárcáját apasztjuk. Az életünk nagy játékában felhalmozott adóságainkat Isten tudja csak rendezni.

S hogy miért teszi? Hogy végre ne tőle elszakadva játszunk, hanem vele. Ne teljesítménykényszerrel, kötelességből vagy belső féltelmekkel, hanem Istennel és egymással igazi közösségben, felszabadult örömmel.

TUDSZ-E JÁTSZANI?

Koczor Tamás

Láttam már vesztest, aki a többiekre borította a táblát.

Láttam már győztest, aki örömeiben az ágyon ugrált.

Láttam már kitűnő csapatjátékost, aki mindenkinek passzolt.

Láttam már nagylelkűt, aki kész volt lemondani a győzelemről, hogy ellenfele ne hogy megalázva menjen le a pályáról.

Láttam már nagyképűt, aki gúnyolódott mások vereségén.

Láttam már halálig küzdőt, és láttam, amikor valaki feladta a meccset.

Sokféle játékost láttam már.

Mindnyájan azok vagyunk. Talán nem mutatjuk meg sehol jobban magunkat, mint a játékban.

Csak egyet nem szabad. Nem játszani. Azt nem szabad. Mert aki nem játszik, az hogy tudna a játék élményével együtt leülni az asztalhoz, ahol csapattagok és ellenfelek együtt vacsoráznak?

ISTEN VELED NEVET

Szűcs Mária

Gondold csak el: végignyújtózni a meleg homokon, gondtalanul nézni a felhőket, amelyek fölötted suhannak el. Csak érezni, hogy átjárja testedet a meleg, és aggodalmaid eltűnnek, problémáid elillannak, és úgy érzed, mintha a puha homok átölelne Isten szeretetének jeleként.

Már nem aggódsz, hogy nézel ki, már nem aggódsz, mennyit tudsz, mennyit érsz, már nem aggaszt, hogy mit értél el. Megtalálod az egyensúlyod és nem billent ki semmi abból. Csak jólesően elmosolyodsz és pihensz az Isten tenyerén. Talán még fel is nevensz. És Isten veled nevet. Mert Téged ilyennek látni neki is boldogság.

MOST

Kovács Barbara

A számítógépes játékokban nincsen óra. Nincsenek sápítozva sóhajtozó szülők, „a dohányzás öl” feliratú, fekete tüdőkről készült képek vagy az alkohol hatásairól kiplakátolt statisztikák.

Nincsen óra, mert a játékban csak a jelen számít. Most senki nem tudja, milyen vagy valójában, nem gúnyolnak a külsődért, nem szembesítenek a bukásaiddal, a gyengeségeiddel... Csak a most számít. Most jól érzed magad. Most végre megmutathatod. Most nem vagy lúzer.

Ki az, aki jövőt ad a jelennek? Ki az, aki távlatot ad a mostnak? Ő kivezet a jelen fogságából, és időt ad neked. Te mihez kezdesz vele?

JÁTSZÓTÁRSÁK IMÁDSÁGA

Uram, amikor megkérdeztem a gyerekeket hittanórán, hogy milyennek gondolnak téged, sokfélét válaszoltak, de abban mind biztosak voltak, hogy szerető, jóságos és vidám Isten vagy. Talán mert ebben vagyok én is biztos.

Hogy te éppúgy tudsz örülni velünk ma is, mint amikor emberként a földön jártál.

Hogy gyönyörködsz az önfeledten játszó gyermekekben, és mosolyogva drukkolsz a pálya szélén a mozgássérült, nehézkesen futó, de a focicsapatba mégis bevett kicsiknek is.

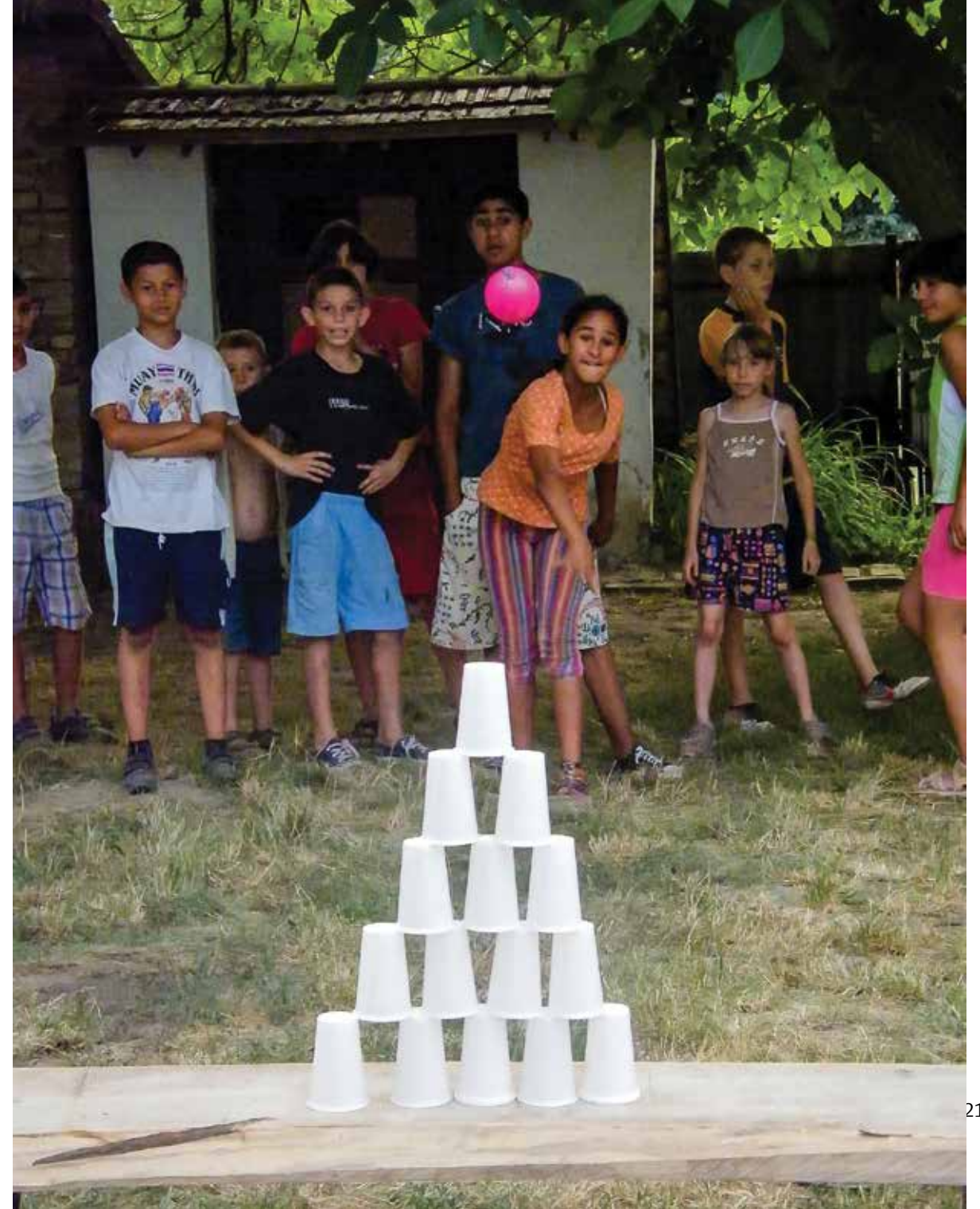
Hogy a lelkesedésért és a friss levegővel tele tödőért neked adhatunk hálát.

Hogy szánod az eltévedteket, és hazavárod azokat, akik már nem játszanak.

Hogy rád bízhatjuk a győzelem megszállottjait, és azokat, akik valamilyen függőség „játékszerei” lettek.

Uram, nálad van a szabadulás és a szabadság mindörökké! Ámen!

Füller Tímea

ÁLDÁSOK PÁLYÁN LÉVŐKNEK

Lázárné
Skorka Katalin

Földi családod és társaid körében érezd meg
mennyei Atyánk szeretetét!

Felszabadult játékodban és önfelelt örömdben érezd magadon
szabadító Jézusunk mosolyát!

Csapatban küzdve és másokkal versengve érezd meg a Szentlélek
közösséget teremtő erejét!

Fuss, ugorj, küzdj és légy bátor! Az Úr veled van!
Figyelj, siess, ne félj, légy ügyes! Az Úr veled van!
Vigyázz, segíts, neved, légy gyors! Az Úr veled van!

Őrizzen meg az Úr a játék és a verseny idején!
Őrizzen meg az Úr a győzelem és a vereség idején!
Őrizzen meg az Úr a küzdelem és a pihenés idején!

A KÖTETBEN SZEREPLŐ FOTÓKAT KÉSZÍTETTÉK

Bakay Péter / 53, 115, 9, 20, 124, 40, 102, 47, 121
Boros Károlyné / 100, 106
Csányi Mónika / 79
Daróczi Csaba / 34, 94, 38, 111, 36, 113, 16, 14, 22, 80
Demeter Debóra / 96, 51
Horváth István / 123
Jó András / 67, 12, 82
Kiss Tamás / 6
Kozák Albert / 86, 29
Kucsera Jenő / 18, 71
Martossy Nóra / 57, 88, 73
Nagy Krisztina / 30
Németh Dávid / 84, 69, 24
Ollé Róbert / 63, 55
Rempert Richárd / 119
Román Péter / 42, 32, 65, 104, 59, 75, 90
Schaller Bernadett / 117
Stermeczki András / 49
Stermeczki Andrásné / 98

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója,
Budapest, 2017

www.lutherkiado.hu

Felelős kiadó: Kendeh-Kirchknopf Péter

Szöveggondozó: Miklósné Székács Judit

Műszaki szerkesztő: Török Andrea

Nyomdai kivitelezés: Prime Rate Kft. ???????

Felelős vezető: dr. Tomcsányi Péter ???????

ISBN 978-963-380-098-0